WIKIPEDIA

Zhuangin kieli

Zhuang tai **tšuang** on joukku pohjois- ja etelàthaikieliä, joita puhutaan Etelä-Kiinassa Guangxin maakunnassa sekä osissa Yunnaniä ja Guangdongia. Kielet eivät muodosta keskenään monofyleettistä yhtenäisyyttä, sillä pohjois- ja eteläzhuang ovat lähempänä muita thaikieliä kuin toisiaan. Zhuangia kieltä puhutaan Kiinassa ja sillä on noin 16 miljoonaa puhujaa, mikä tekee yhden Kiinan suurimmista vähemmistökielistä. Pohjoiszhuang muodostaa murrejatkumon Guizhoun pohjoisthaikielten kanssa, kun taas eteläzhuang muodostaa murrejatkumon Vietnamin keskithaikielten kanssa.[1]

Zhuang	
Zhuang-kielten ja murteiden puhuma-alueet	
Oma nimi	Vahcuengh
Tiedot	
Alue	Guangxi
Puhujia	16 miljoonaa
Kirjaimisto	latinalainen kirjaimisto, sawndip
Kielitieteellinen luokitus	
Kielikunta	thaikielet
Kieliryhmä	pohjoisthaikielet, keskithaikielet
Kielikoodit	
ISO 639-1	za
ISO 639-2	zha
ISO 639-3	zha (http://www-01.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=zha)
	Ohje

Sisällysluettelo

Murteet

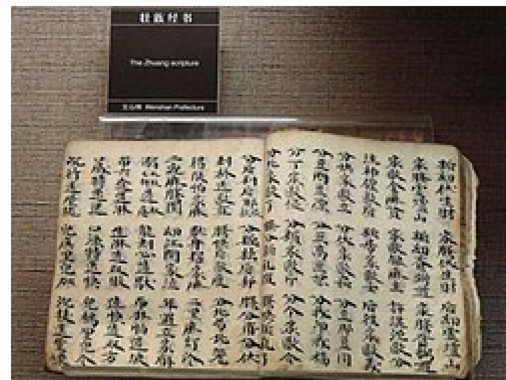
Zhuang jaetaan pohjois- ja eteläzhuangiin, jotka jaetaan edelleen lukuisiin murteisiin.[2] Pohjoiszhuangin Yongbein murteen Wumingin alamurretta pidetään yleisesti zhuangin prestiisimurteena, ja se onkin zhuangin kirjakielen perusta.

Zhuanginkielisiä kirjoja.

Kirjoitusjärjestelmä

Zhuangia kirjoitettiin alun perin kiinan kirjoitusjärjestelmään perustuvalla sawndip-järjestelmällä. Vuonna 1957 laadittiin latinalaiseen aakkostoon perustuva järjestelmä, johon oli kuitenkin lainattu merkkejä kyrillisestä kirjaimistosta. Vuonna 1982 nämä kyrilliset erikoismerkit korvattiin kokonaan latinalaisilla kirjaimilla.

Sawndipilla kirjoitettu käsikirjoitus.

Konsonantit

1957	1982	IPA	1957	1982	IPA	1957	1982	IPA	1957	1982	IPA	1957	1982	IPA
B b		/p/	Ƃ ƃ	Mb mb	/ɓ/	M m		/m/	F f		/f/	V v		/β/
D d		/t/	Ƌ ƌ	Nd nd	/ɗ/	N n		/n/	S s		/θ/	L l		/l/
G g		/k/	Gv gv		/kʷ/	Ŋ ŋ	Ng ng	/ŋ/	H h		/h/	R r		/ɣ/
C c		/ɕ/	Y y		/j/	Ny ny		/ɲ/	Ŋv ŋv	Ngv ngv	/ŋʷ/			
By by		/pʲ/	Gy gy		/kʲ/	My my		/mʲ/						

Vokaalit

1957	1982	IPA	1957	1982	IPA	1957	1982	IPA
A a		/aː/	E e		/e/	Ə ə	AE ae	/a/
I i		/i/	O o		/oː/	Ɯ ɯ	W w	/ɯ/
U u		/u/	Ɵ ɵ	OE oe	/o/			

Toonit

Tooni	1957	1982	Toonikulku
1	–		˨˦
2	Ƨ ƨ	Z z	˧˩
3	Ɜ ɜ	J j	˥
4	Ч ч	X x	˦˨
5	Ƽ ƽ	Q q	˧˥
6	Ƅ ƅ	H h	˧

Lähteet

1. Moseley, Christopher: ”East and Southeast Asia”, *Encyclopedia of the World's Engangered Languages*, s. 349–422. Routledge, 2007. ISBN 978-1-135-79640-2. (englanniksi)
2. Zhang Yuansheng, Wei Xingyun: Regional variants and vernaculars in Zhuang. *Publications in Linguistics*, 1997, nro 124, s. 77–96. Dallas: Summer Institute of Linguistics and the University of Texas at Arlington. (englanniksi)

Aiheesta muualla